



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ &
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΓΟΡΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ & Γ.Ε.ΜΗ.
ΤΜΗΜΑ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ & Γ.Ε.ΜΗ

Ταχ. Δ/νση : Πλ. Κάνιγγος
Τ.Κ. : 101 81
Πληροφορίες : Α. Οικονομάκη
Τηλέφωνο : 213 – 15 14 303
210 – 38 43 391
Fax : 210 – 38 38 981

ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ :

1. Ως προς την υποσημείωση υπ' αρ. 3 στη σελ. 2, απ' όπου αφαιρέθηκε η λέξη «φαρμακοποιοί»
2. Ως προς την προσθήκη υποσημείωσης υπ' αρ. 7 στη σελ. 4

Αθήνα, 23 Σεπτεμβρίου 2015

Αρ. Πρωτ. : 97333

ΠΡΟΣ: Επιμελητήρια της χώρας
Υπηρεσίες ΓΕΜΗ

ΚΟΙΝ/ΣΗ: Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων

Ακαδημίας 6
106 71 Αθήνα

Εποπτικό Συμβούλιο Γ.Ε.ΜΗ.
Ακαδημίας 6
106 71 Αθήνα

ΘΕΜΑ : Οδηγίες για την εφαρμογή της ΚΥΑ 79752/2014 για τις Ατομικές Επιχειρήσεις

Δεδομένου ότι η Υπηρεσία μας γίνεται καθημερινά δέκτης ερωτημάτων σχετικά με την εγγραφή των ατομικών επιχειρήσεων στο ΓΕΜΗ και την καταχώριση του αποδεικτικού υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος αυτών, θέτουμε υπόψη σας τα εξής:

1. Στο ΓΕΜΗ εγγράφονται **τα φυσικά πρόσωπα που είναι έμποροι** στην ημεδαπή, όπως ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3419/2005¹. Για την ορθή εφαρμογή της διάταξης αυτής θα πρέπει πάντα να έχετε υπόψη σας τον ορισμό του εμπόρου όπως έχει προκύψει από τη νομοθεσία, τη νομολογία και τις γνωμοδοτήσεις του ΝΣΚ, σύμφωνα με τον οποίο:
 - 1.1. «Έμποροι είναι όσοι μετέρχονται πράξεις εμπορικής και κύριον επάγγελμα έχουν την εμπορία» (Εμπορικός Νόμος, άρθρο 1^ο)
 - 1.2. Ο νόμος ορίζει κατ' αρχήν μια σειρά από πράξεις οι οποίες είναι «εξ ορισμού» εμπορικές (Βασ. Διάταγμα περί της αρμοδιότητας των Εμποροδικείων²)

¹ Στην παρ. 1 του άρθρου 1 «Γενικό Εμπορικό Μητρώο Υπόχρεοι καταχώρισης» του ν. 3419/2005 (ΦΕΚ 297 Α') ορίζεται μεταξύ άλλων ότι

«1. Καθιερώνεται Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), στο οποίο εγγράφονται υποχρεωτικά τα κατωτέρω πρόσωπα και ενώσεις προσώπων (εφεξής "οι υπόχρεοι").

α. Τα φυσικά πρόσωπα που είναι έμποροι και διαθέτουν επαγγελματική κατοικία ή εγκατάσταση ή ασκούν εμπορία μέσω κύριας ή δευτερεύουσας εγκατάστασης στην ημεδαπή.

β. Η ένωση προσώπων που ασκεί εμπορία μέσω κύριας ή δευτερεύουσας εγκατάστασης στην ημεδαπή και κάθε εμπορική εταιρεία, εφόσον η σύσταση της έγινε κατά το ελληνικό δίκαιο, ήτοι η ομόρρυθμη και ετερόρρυθμη (απλή ή κατά μετοχές) εταιρεία, ο αστικός συνεταιρισμός, στον οποίο περιλαμβάνεται ο αλληλοασφαλιστικός και ο πιστωτικός συνεταιρισμός, η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία, η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης και η ανώνυμη εταιρεία καθώς και τα πρόσωπα τα οποία έχουν υποχρέωση αναγγελίας κατά το άρθρο 39 του από 27.11/14.12.1926 προεδρικού διατάγματος. Από την εγγραφή στο Γ.Ε.ΜΗ. εξαιρούνται οι οικοδομικοί συνεταιρισμοί που προβλέπονται στο π.δ. 53/1987 (Α' 52), οι ναυτικές εταιρείες που συνιστώνται κατά το ν. 959/1979 (Α' 192) και οι ναυτιλιακές εταιρείες πλοίων αναψυχής που συνιστώνται κατά το ν. 3182/2003 (Α' 220).....»

² Παραθέτουμε σχετικά άρθρα του ΒΔ της 2/14-5-1835 «περί της αρμοδιότητας των Εμποροδικείων» «Άρθρον 2. Ο νόμος θεωρεί πράξεις εμπορικής: τας αγοράς προϊόντων γης ή τέχνης, τας οποίας ήθελε κάμει τις, είτε διά να μεταπωλήση ταύτα ακατέργαστα, ως τα ηγγόρασεν, ή κατειργασμένα και μεταποιημένα εις

1.3. Ακόμα και αν δεν περιλαμβάνεται στο κατάλογο των απαριθμούμενων στο νόμο εμπορικών πράξεων, εμπορική πράξη είναι γενικά κάθε πράξη (συμπεριλαμβανομένης και της παροχής υπηρεσιών) που περιέχει **διαμεσολάβηση στην κυκλοφορία των οικονομικών αγαθών, φέρει τα στοιχεία της αβεβαιότητας και του κινδύνου, αλλά και την ελπίδα του κέρδους, στην οποία ο ενεργών την πράξη αμέσως ή εμμέσως προσβλέπει, και ασκείται στα πλαίσια οργανωμένης επιχείρησης**³.

1.4. Πρέπει πάντα να λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις ειδικών νόμων οι οποίοι εξαιρούν ρητά συγκεκριμένες δραστηριότητες φυσικών προσώπων από την ιδιότητα του εμπόρου (π.χ. δικηγόροι)

2. Βάσει της εξουσιοδοτικής διάταξης της παρ. 4 του άρθρου 18 του ως άνω νόμου εκδόθηκε η ΥΑ Κ1-941οικ/2012 (ΦΕΚ 1468 Β') για τον καθορισμό της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων εγγραφής στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο» με την οποία ρυθμίστηκε η «απογραφή» στο ΓΕΜΗ των εμπορικών επιχειρήσεων (φυσικά και νομικά πρόσωπα) τα οποία είχαν ιδρυθεί πριν την έναρξη λειτουργίας του στις 4-4-2011. Ωστόσο, ενώ για τα νομικά πρόσωπα η ως άνω ΥΑ όριζε με λεπτομέρειες τον τρόπο και την προθεσμία ολοκλήρωσης της «απογραφής», η διάταξη για τις ατομικές επιχειρήσεις ήταν πιο γενική και δυνητική⁴ με αποτέλεσμα να μην είναι σήμερα εγγεγραμμένες στο ΓΕΜΗ όλες οι υπόχρεες ατομικές επιχειρήσεις. Εξαιτίας αυτού, διακρίνουμε τις εξής περιπτώσεις:

χειροτεχνήματα, είτε επί σκοπώ να μισθώση απλώς την χρήσιν αυτών• πάσαν επιχείρησιν χειροτεχνιών, παραγγελίας ή μετακομίσεως διά γης ή δι' ύδατος• πάσαν επιχείρησιν προμηθείας, πρακτορείας, πλειστηριάσεως και δημοσίων θεαμάτων• όλας τας κολλυβιστικές, τραπεζιτικές και μεσιτικές εργασίας• όλας τας εργασίας των δημοσίων Τραπεζών• όλας τας μεταξύ εμπόρων και τραπεζιτών υποχρεώσεις• τας συναλλαγματικές και τας από τόπου εις τόπον αποστολάς χρημάτων, οποιοιδήποτε και αν είναι οι συναλλαττόμενοι.

Άρθρον 3. Ο νόμος θεωρεί επίσης πράξεις εμπορικής: πάσαν επιχείρησιν κατασκευής και πάσαν αγοράν, πώλησιν ή μεταπώλησιν πλοίων, προς την εντός ή εκτός του Κράτους ναυτιλίαν χρησίμων• όλας τας θαλασσίας αποστολάς• πάσαν αγοράν ή πώλησιν αρμένων, εξαρτίων και ζωοτροφιών• πάσαν ναύλωσιν, παν ναυτικόν δάνειον, όλα τα περί ασφαλειών συναλλάγματα και όσα άλλα αφορώσι την ναυτικήν εμπορίαν• όλας τας περί μισθώσεως του πληρώματος συμφωνίας και συμβάσεις• όλας τας προς υπηρεσίαν εμπορικών πλοίων μισθώσεις ναυτικών...»

³ βλ. Γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ 774/1999 Γ' Τμήματος, 368/2005 (Ατομική), 90/2008 Ολομέλειας, 200/2010 Στ' Τμήματος και 391/2010 Δ' Τμήματος, οι οποίες μπορούν να αναζητηθούν στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.nsk.gr/web/nsk/anazitisi-gnomodoteseon>.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα παρόχων υπηρεσιών που είναι εκ του νόμου υπόχρεοι εγγραφής στο ΓΕΜΗ είναι οι μεσίτες και οι πράκτορες ασφαλίσεων, οι μεσίτες αστικών συμβάσεων κλπ. Παραδείγματα μη υπόχρεων εγγραφής στο ΓΕΜΗ αποτελούν οι λογοθεραπευτές, οι καθηγητές που παραδίδουν ιδιαίτερα μαθήματα από το σπίτι τους ή επισκεπτόμενοι τα σπίτια των μαθητών τους, ο ιδιοκτήτης ή ο οδηγός Ε.Δ.Χ., ο αγρότης που εκμεταλλεύεται φωτοβολταϊκά μέχρι 100 KW, ο ηθοποιός κ.ο.κ. Αντίθετα, περιπτώσεις οι οποίες πρέπει να κρίνονται κατά περίπτωση, είναι π.χ. αυτή του ηλεκτρολόγου ή του λογιστή (εξαρτάται από το αν παρέχει ο ίδιος τις υπηρεσίες του ή τις προσφέρει στο ευρύ κοινό μέσω οργανωμένης επιχείρησης που απασχολεί προσωπικό)

⁴ Συγκεκριμένα, η παρ. 5 του άρθρου 1 της ΥΑ Κ1-941/2012 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει ορίζει ότι: «5. Οι υπόχρεοι των λοιπών περιπτώσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 3419/2005, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, **δύνανται να** προβαίνουν στις ενέργειες που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2. Σε κάθε περίπτωση η αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. **μπορεί να** τους καλεί, εντός 5 μηνών από την παρέλευση των προθεσμιών της παραγράφου 3 του άρθρου 2, να επιβεβαιώσουν τα στοιχεία που έχουν καταχωρισθεί στη μερίδα τους. Παράλειψη τους να ανταποκριθούν στην πρόσκληση της αρμόδιας υπηρεσίας Γ.Ε.ΜΗ., εφόσον δεν έχουν ήδη προβεί στις σχετικές ενέργειες των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου, θεωρείται παράλειψη εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ. και επισύρει τις κυρώσεις του άρθρου 17 του ν. 3419/2005, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Αν σχετική πρόσκληση δεν απευθυνθεί, θεωρούνται εγγεγραμμένοι στο Γ.Ε.ΜΗ. από την παρέλευση της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου και διορθώσεις των καταχωρισθέντων στοιχείων γίνονται σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 3419/2005.»

- 2.1. Ατομικές επιχειρήσεις οι οποίες μετέπεσαν στο ΓΕΜΗ από τα Μητρώα των Επιμελητηρίων και έκτοτε έχει γίνει κάποια επικαιροποίηση ή τροποποίηση των καταχωρισθέντων στοιχείων στη Μεριδα τους.
 - 2.2. Ατομικές επιχειρήσεις οι οποίες μετέπεσαν στο ΓΕΜΗ από τα Μητρώα των Επιμελητηρίων χωρίς με οποιονδήποτε τρόπο να γίνει έκτοτε κάποια επικαιροποίηση ή τροποποίηση των καταχωρισθέντων στοιχείων στη Μεριδα τους
 - 2.3. Ατομικές επιχειρήσεις οι οποίες δεν συμπεριλαμβάνονταν στα Μητρώα των Επιμελητηρίων κατά τη χρονική περίοδο της απογραφής και ως εκ τούτου δεν μετέπεσαν στο ΓΕΜΗ και συνεπώς δε διαθέτουν Μεριδα⁵
3. Με την ΚΥΑ 79752/2014 (ΦΕΚ 3623 Β') εισήχθη η υποχρέωση των ατομικών επιχειρήσεων να καταχωρίζουν στο ΓΕΜΗ ηλεκτρονικά το αποδεικτικό υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος αυτών εντός δύο μηνών από την υποβολή της εν λόγω δήλωσης. Εννοείται ότι η υποχρέωση αυτή αφορά **τους υπόχρεους εγγραφής στο ΓΕΜΗ και μόνο** (εμπόρους όπως αναλυτικά εξηγείται στο υπό 1. ανωτέρω). Συνεπώς, βάσει των υπό 2. ανωτέρω διακρίνουμε τις παρακάτω περιπτώσεις:
- 3.1. Για τις ατομικές επιχειρήσεις των περιπτώσεων 2.1 και 2.2 ανωτέρω δεν υπάρχει πρόβλημα για την καταχώριση, δεδομένου ότι υπάρχει ήδη Μεριδα στο ΓΕΜΗ. Ο υπόχρεος εγγράφεται στο σύστημα ηλεκτρονικής υποβολής στο www.businessportal.gr και στη συνέχεια προχωρά στην ηλεκτρονική καταχώριση. Η απαίτηση της ανωτέρω ΚΥΑ υλοποιήθηκε στο πληροφοριακό σύστημα του ΓΕΜΗ με την καταχώριση του αριθμού του αποδεικτικού φορολογικής δήλωσης και μόνο, ενώ προαιρετικά μπορεί να συνυποβληθεί εκτύπωση του ίδιου του αποδεικτικού. Σημειωτέον ότι, όπως προβλέπεται στο τελευταίο εδάφιο του άρθρου 3 της ανωτέρω ΚΥΑ, σε περίπτωση που κάποιος υπόχρεος δεν καταβάλλει τα τέλη, αυτά αποστέλλονται στη Φορολογική Διοίκηση για βεβαίωση και είσπραξη βάσει του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.
 - 3.2. Για τις ατομικές επιχειρήσεις της περίπτωσης 2.3 ανωτέρω, οι οποίες δεν έχουν Μεριδα στο ΓΕΜΗ, η εγγραφή στο ΓΕΜΗ πρέπει να προηγηθεί της καταχώρισης του αποδεικτικού υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Ο υπόχρεος πρέπει να προσέλθει στην Υπηρεσία ΓΕΜΗ, να εγγραφεί στο ΓΕΜΗ και στη συνέχεια να εγγραφεί στο σύστημα ηλεκτρονικής υποβολής στο www.businessportal.gr και να κάνει την καταχώριση του αποδεικτικού υποβολής φορολογικής δήλωσης.
 - 3.3. Καθίσταται σαφές από τα ανωτέρω ότι οι υπόχρεοι πρέπει να ελέγχουν πρώτα μέσω της ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ του ΓΕΜΗ (<https://www.businessregistry.gr/Publicity.aspx>) κατά πόσον είναι ήδη εγγεγραμμένοι στο ΓΕΜΗ και στη συνέχεια να ακολουθείται η κατά περίπτωση κατάλληλη διαδικασία.
4. Σημειώνουμε ότι βάσει της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου του άρθρου 48⁶ του ν. 4111/2013 (ΦΕΚ 18 Α') όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, η εγγραφή των υπόχρεων ατομικών επιχειρήσεων στο ΓΕΜΗ επιφέρει την εγγραφή τους και στα Μητρώα των

⁶ Στο άρθρο 6 «Ρύθμιση ζητημάτων κατεπείγοντος χαρακτήρα του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων» του άρθρου 48 του ν. 4111/2013 όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 94 του ν. 4314/2014 (ΦΕΚ 265 Α') ορίζεται ότι
«1. Από την 1 η Ιανουαρίου 2015 καταργείται η υποχρεωτική συνδρομή των μελών σε όλα τα Επιμελητήρια της χώρας, όπως αυτή προβλέπεται στο ν. 2081/1992 (Α' 154), όπως ισχύει.
Τα μητρώα των Επιμελητηρίων **ενημερώνονται από το Γ.Ε.ΜΗ. σχετικά με τα μέλη τους αυτόματα για την εγγραφή** και για κάθε άλλη οριστική πράξη...»

Επιμελητηρίων, εκτός αν ειδική διάταξη νόμου τους εξαιρεί από την εγγραφή στα εμποροβιομηχανικά επιμελητήρια⁷.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΜΑΣΓΑΝΑΣ

Εσωτ. Διανομή

Γραφείο Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού

Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή

Γραφείο Γεν. Δ/ντη Αγοράς

Δ/νση Θεσμικών Ρυθμίσεων, Τμήμα Επιμελητηρίων & Χρηματιστηρίου Εμπορευμάτων

Δ/νση μας

⁷ Χαρακτηριστικό τέτοιο παράδειγμα υπόχρεων εγγραφής στο ΓΕΜΗ οι οποίοι ρητά εξαιρούνται από την εγγραφή στα Επιμελητήρια είναι οι φαρμακοποιοί (άρθρο 4 ν. 3601/1928, ΦΕΚ 119 Α').